

Karen Geertsema

Herfststorm

**Heer: het is tijd. De zomer was zeer groots.
Leg op de zonnepijlers thans uw schaduw,
en stel de velden aan de winden bloot.**

(Herfstdag, Rilke; vert. Anton Korteweg, 1976).

Ik hoop dat uw zomer groots was, en dat u bent opgeladen voor dat wat komen gaat. Groots was in ieder geval het moment dat een voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekster haar gouden medaille kreeg in Parijs voor haar niet te evenaren doorzettingsvermogen. Maar voor ons vakgebied voelde de zomer als voorbode op een hevige herfststorm. Een storm die in het Verenigd Koninkrijk en Duitsland al woest opstak. Britse collega's deelden hun angst voor aanslagen op asielzoekerscentra en rechtsbijstandverleners. Ook in Duitsland woelt de vreemdelingenhaat door het land. Dat is niet ver van ons bed; en Geert Wilders maakte al duidelijk de Britse betogers goed te begrijpen.

In eigen land wierp de zomer de eerste schaduw op toekomstig migratiebeleid. De Inspectie van Justitie en Veiligheid stelde in juni vast dat in het Aanmeldcentrum Ter Apel sprake is van een zeer ernstige veiligheidssituatie voor zowel medewerkers als asielzoekers. Gemeente Westervolde dreigde met een nieuwe rechtszaak als in september nog steeds meer dan 2000 mensen in het aanmeldcentrum worden opgevangen. Ook doken er berichten op over overlastgevende Oekraïners in opvangcentra voor tijdelijk beschermden. Gemeente Utrecht kondigde aan de Jaarbeurs te sluiten voor nieuwe aanmelders uit Oekraïne en riep hen op hun heil te zoeken in een ander land.

Ondertussen bracht de kersverse PVV-minister van Asiel en Migratie de zomer door met werkbezoeken. In Ter Apel maakte zij kennis met ondernemers en bestuurders die de voorgenomen intrekking van de Spreidingswet niet begrijpen. Op dwingende toon vroeg zij vervolgens andere gemeenten

extra opvangplekken vrij te maken. Langs de A12 bij de Duitse grens onderstreepte zij het voornemen uit het Hoofdlijnenakkoord om interne grenscontroles te intensiveren. Verder kondigde zij aan de financiering voor de Landelijke vreemdelingenvoorziening te beëindigen. Een groep ambtenaren zocht alvast uit of het uitroepen van een nationale asielcrisis juridisch mogelijk is. En Europese regels voorspellen een storm nu het EU-Pact moet worden uitgewerkt – Nederland moet in december het implementatieplan presenteren (zie het artikel van Lynn Hillary in dit nummer).

Tot slot bleek deze zomer weer dat strikte migratiemaatregelen hardvochtig uitpakken in individuele gevallen. De Afdelingsuitspraak over de elfjarige, in Nederland geboren Mikael ontketende een publieke discussie over de afschaffing van de discretionaire bevoegdheid en de toetsing van het belang van het kind. De minister liet zich niet uit de tent lokken en stelde dat ze geen ruimte had om alsnog een vergunning te verlenen. De Afdeling keek niet naar de ontwikkeling van het kind tijdens de tweeënehalf jaar durende gerechtelijke procedure – met een nieuwe aanvraag tot gevolg. Zou het belang van het kind in een dergelijk geval niet nopen tot ambtshalve aanvulling van de gronden of nader onderzoek naar de feiten?

Zo was deze zomer een voorbode van een stormachtige herfst. Zoals ook Rilke verder dicht:

**en jaag de laatste zoetheid in de zware wijn.
Wie nu geen huis heeft, bouwt het ook niet meer
Wie nu alleen is, zal het nog lang blijven.**

Bij het ter perse gaan van dit blad was nog onduidelijk of het kabinet-Schoof inderdaad bij Koninklijk Besluit een asielcrisis heeft uitgeroepen.